

REMISSYTTRANDE

2024-05-30

FRA beteckning
Dnr 2024FRA215-4

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö

Er handläggare
Didrik Wenklo
FRA handläggare
Maria Uddenfeldt

Ert datum
2024-03-04
FRA föreg. datum

Er beteckning
A2023/01565
FRA föreg. beteckning

Betänkandet Arbetsrätten under krig och krigsfara (SOU 2023:79)

Försvarets radioanstalt (FRA) har – från de utgångspunkter myndigheten har att beakta – följande synpunkter på förslagen i det remitterade betänkandet.

Synpunkterna följer betänkandets disposition.

6.4.5 Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter med avvikelser från vissa arbetsrättsliga lagar

Utredningens förslag till bestämmelse om bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter med avvikelser från förtroendemannalagen, arbetstvistlagen, medbestämmandelagen, anställningsskyddslagen och vissa ledighetslagar, är en begränsning i förhållande till gällande bemyndigande som omfattar alla lagar som gäller förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare. FRA har inget emot att bemyndigandet preciseras så att det framgår vilka lagar som omfattas av bemyndigandet. Däremot saknar FRA en redogörelse för vilka arbetsrättsliga lagar som inte längre omfattas av bemyndigandet och en bedömning om varför dessa inte behöver omfattas av bemyndigandet. Ett exempel på reglering som gäller förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare och där behov av avsteg kan uppstå under krig är diskrimineringslagens (2008:567) krav på lönekartläggning.

13.4.2 Arbetsgivare bör inte ges möjlighet att göra avsteg från arbetsmiljölagens bestämmelser

I 14 a § arbetsmiljöförordningen (1977:1166) finns bestämmelser som innebär att arbetsgivare kan göra avsteg från bestämmelserna om skydd för minderåriga i 5 kap. 2 och 3 §§ arbetsmiljölagen (1977:1160) samt från föreskrifter som har meddelats med

stöd av den lagen om det är nödvändigt med hänsyn till totalförsvarets behov. Utredningen anser att denna möjlighet till avsteg bör tas bort då utredningen gör bedömningen att totalförsvaret inte har behov av att kunna göra avsteg från arbetsmiljölagens bestämmelser under krig, krigsfara och extraordinära förhållanden.

FRA har inget att erinra mot att arbetsgivares möjlighet att begränsa skyddet för minderåriga tas bort. Däremot anser FRA att det finns skäl att behålla möjligheten för arbetsgivare att göra avsteg från föreskrifter som har meddelats med stöd av arbetsmiljölagen, dvs. arbetsmiljöverkets föreskrifter, om det är nödvändigt med hänsyn till totalförsvarets behov. Även om arbete görs för att ha en god författningsberedskap är det svårt att förutse alla behov som kan uppstå. I en krigssituation skulle det kunna bli nödvändigt att omgående göra avsteg från en arbetsmiljöbestämmelse med hänsyn till totalförsvarets behov. Vidare kan olika behov av avsteg uppstå beroende på vilken verksamhet som bedrivs och vilka andra förhållanden som råder på arbetsplatsen. Därför är arbetsgivarna de som är mest lämpade för att göra bedömningen om nödvändigheten av avsteg. Enligt nu gällande regelverk ska arbetsgivaren om möjligt samråda med berört skyddsombud innan avsteg görs. Vidare ska Arbetsmiljöverket underrättas om avsteget så snart det kan ske. FRA saknar en analys om ytterligare skyddsmekanismer kan införas istället för att ta bort bestämmelsen om avsteg. Det skulle t.ex. kunna handla om tidsbegränsade avsteg.

Allmänt om FRA

FRA är en del av svensk underrättelsetjänst med uppgift att bedriva försvarsunderrättelseverksamhet till stöd för svensk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik samt i övrigt för kartläggning av yttre hot mot landet enligt lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet. Inom försvarsunderrättelseverksamheten ska FRA bedriva signalspaning enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet och till lagen anslutande förordning.

FRA bedriver signalspaning i syfte att kartlägga bl.a. yttre militära hot, internationell terrorism, allvarliga yttre hot mot samhällets infrastrukturer, främmande underrättelseverksamhet mot svenska intressen och övriga internationella företeelser som har betydelse för svensk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik. All signalspaning är riktad mot utländska förhållanden och sker på uppdrag av regeringen, Regeringskansliet, Försvarsmakten, Säkerhetspolisen och Nationella operativa avdelningen inom Polismyndigheten. Uppdragsgivarna är fortlöpande i behov av underrättelserapportering och signalspaningsverksamheten bidrar kontinuerligt till att skydda Sverige och svenska intressen.

FRA bedriver även teknisk informationssäkerhetsverksamhet. FRA ska ha hög teknisk kompetens inom informationssäkerhetsområdet. FRA får efter begäran stödja sådana statliga myndigheter och enskilda verksamhetsutövare som hanterar information som

bedöms vara känslig från sårbarhetssynpunkt eller i ett säkerhets- eller försvarspolitiskt hänseende. FRA ska särskilt kunna stödja insatser vid nationella kriser med it-inslag, medverka till identifiering av inblandade aktörer vid it-relaterade hot mot samhällsviktiga system, genomföra it-säkerhetsanalyser och ge annat tekniskt stöd.

Uppgifter rörande FRA:s verksamhet omfattas till stora delar av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL.

I detta ärende har biträdande chefsjuristen Jessica Sjöstrand beslutat. I den slutliga handläggningen har också deltagit juristen Maria Uddenfeldt (C JUR:s kansli/Rätts), tillika föredragande.

Försvarets radioanstalt

Jessica Sjöstrand

Maria Uddenfeldt

Sändlista

Externt

Försvarsdepartementet/EFU

Försvarsdepartementet/Rättssekretariatet

Internt FRA

GD

ÖD

C JUR

Bitr. C JUR

C GD:s stab

C KOM

AC

C JUR:s kansli/C Rätts